

F.Y.B.A सेमिस्टर - पहिले

विषय - इतिहास

प्रारंभिक भारत - प्रागैतिहासिक काळ ते राष्ट्रकुट काळ

प्रकरण पहिले - प्रारंभिक भारत : साधने आणि प्रागैतिहासिक काळ.

प्रारंभिक इतिहासाचे महत्त्व, प्राचीन भारतीय इतिहासाची साधने, भौतिक साधने वाड्यमयीन साधने, वैदिक धर्मग्रंथ, अवैदिक धर्मग्रंथ, इतर वाड्यमय, प्रागैतिहासिक ते सभ्यतेच्या उद्यापर्यंतचा काळ, पुरापाषाण युग, मध्यपाषाण युग, नवाशय युग आणि ताम्रपाषाणयुगीन संस्कृती.

प्रकरण दुसरे - हडप्पा संस्कृती : कांस्ययुगीन सभ्यता.

भौगोलिक विस्तार, संस्कृतीचा शोध, या संस्कृतीचा काळ, कांस्ययुगीन संस्कृती, नागर संस्कृती, धार्मिक रीतीरिवाज, कला हस्तकला आणि तांत्रिक ज्ञान, शिल्पकला व मूर्तिकला, मातीच्या शोभेच्या मूर्ती, धातुकाम, लिपी, सिंधू संस्कृतीच्या विनाशाची कारणे.

प्रकरण तिसरे - वैदिक संस्कृती, धार्मिक विद्रोह : जैन आणि बौद्ध धर्म.

नव्या युगास प्रारंभ, आर्यांचे मुल निवास्थान, मुळस्थान सोडण्याचे कारण, आर्यांचा राज्यविस्तार, जमातींचा राज्यव्यवस्था, न्यायव्यवस्था, सामाजिक विभागणी, धार्मिक विधी आणि तत्वज्ञान, विविध देवता, वेदकालीन धर्माची वैशिष्ट्ये, उत्तर वैदिक काळ, जमातींची राज्यव्यवस्था, न्यायव्यवस्था, उत्तर वैदिककालीन धार्मिक विधी, वर्णव्यवस्था, आश्रम व्यवस्था, संस्कार, विवाह प्रकार, वैदिक वाड्यमय, वेदांगे.

प्रकरण चौथे - महाजनपदांचा उदय आणि मौर्य काळ.

सोळा महाजनपदे, सोळा महाजनपदातील महत्त्वाची राज्ये, बिंबिसार, चंद्रगुप्त मौर्य, सम्राट अशोक, धम्मविषयक धोरण, मौर्यकाळाची माहिती देणारी साधने, चंद्रगुप्ताचे कुल, चंद्रगुप्ताचे जीवन, बिंदुसार, अशोकाचा धर्मप्रसार, अशोकाचे आलेख, अशोकाची योग्यता, मौर्यांचे प्रशासन, केंद्रीय शासन, प्रांतीय व्यवस्था, नगररचना, उत्पनाची साधने, मौर्यकालीन अर्थव्यवस्था, मौर्यसत्तेच्या विनाशाची कारणे, मौर्य साम्राज्याचे महत्त्व.